

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 99.

ANULU XXIV.

Sabiu 1224 Decembre 1876.

Telegrafulu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care dóue septamani cu adausulu Foisíórei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expedítur'a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra expedítur'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajelelalte párti ale Transilvaniei st pentru provincie din Monarchia pre unu anu 8 fl. óra i re o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prínc. si tieri stroine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitarea de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu“

cu „Foisíóra“

Cu inceputulu anului 1877, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acést'a foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi de dóue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a; la fia-care dóue simplamani cu adausulu Foisíórei.

Pretulu abonamentulu pre anulu íntregu e celu de pána aci:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchi'a austro-ungurésca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu întârdiá cu tramitarea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte dóue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandámu op. publ. avísurile postali, (**Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene si cá mai sigure pentru ínaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Fi-va mai multa lumina ?

Óre sa fimu de asta-data in dreptu a sperá ca se va face mai multa lumina ? Nu altulu decâtu însusi *Judex curiae*, unulu din cei mai ínalti functiunari ai justitiei in Ungari'a si totu odata membru alu casei magnatiloru, dlu Georgiu de Mailatu, a ínterpelatu pe ministrulu de justitia (in cas'a magnatiloru in siedinti'a dela 19 Decembre) despre afaceri de mare ímportantia. Erá vorb'a de restantiele cele multe ce se gramadescu la curtea de cassatiune si de apelu, séu, dupa cum se mai numesce la noi, tabl'a regia din Budapest'a; de unu codu civilu, de care Ungari'a este lipsita pána in diu'a de astadi si de transferarea si pensionarea judecatoriloru.

Acum nu va puté dice nimenea ca ínterpelatiunile din cestiune suntu emanatiunile unoru „spirite neliniscite si reuvoítóre.“ Patriotismulu ungu-rescu a dlui Georgiu de Mailatu nu se va puté trage de nimenea la in-doiala. Si cu tóte aceste neajunsele atínse in cele trei ínterpelatiuni au resunatu in corpulu moderatoriu alu dietei, unde domnesce calmulu si unde este íngrigitu cá nici umbra de „agitatiuni natiunale“ sa nu se stracóre.

Din cele trei ínterpelatiuni, dupa noi, cea dintáiu si cea din urma suntu pentru momentu cele mai ardiétóre. Cetitorii nostri au inca in viia memori'a peca-fele comise de regimu in privinti'a transferárilor si pensionárilor func-

tiunárilor in ramulu justitiei, insirate in colónele nóstre.*) Constatarea loru in modu asiá de eclatantu, cum este celu prin ínterpelatiunea unuia dintre cei mai competenti, probéza pána la evidentiá ca cele dise nu suntu numai nisce reclame, „natiunalistice“, ci suntu rane cari vatamá patri'a, — asiá dupa cum trebuie sa o cuprinda ori-ce patriotu bunu.

Ínterpelantele, este adevératu, ca tiene comtu de art. XXXVI din 1875, care dá ministrulu de justitia voia a nu respectá ínamovibilitatea judecatoriloru statorita prin art. IV din 1869 si IX din 1871. Dara totu densulu sustiene ca va fi greu de a „sterge pat'a aruncata asup'a personalulu justitiei“ prin acea lege; „va fi greu de a sustiené in poporu credinti'a in judecatori si de alta parte íncrederea judecatoriloru in stabilitatea loru si in consecuinti'a legislativei“.

Ínterpelantele nu intra in amenuntele pretínse de lipsele poporulu. Nici nu asteptámu noi dela densulu detaiuri in directiunea acést'a. Detaiurile aceste suntu inse o consecuintia nealterabila. Organele justitiei suntu pentru poporu; nu inse poporulu pentru organele justitiei; si déca însusi *Judex curiae* alu Ungariei este convinsu, ca prin suspensiunea legéi este alterata credinti'a poporulu in statulu judecatoriloru si íncrederea statulu judecatorescu in stabilitatea si consecuinti'a legéi, prob'a disoloru din colónele nóstre este nu numai data dara totu-odata si neatacabile.

Este íntrebarea ca facéndu se lumina in modulu aratatu, adeca, prin ínterpelatiunea unui magnatu scutitu de ori-ce preocupatiune de a fi „agitoru natiunalu“, asup'a situatiunei statulu nostru judecatorescu, se voru face in viitoriu amelioratiuni in ceea ce s'a gresitu prin dispusetiunile anteriori.

Dupa o deducere logica si principiale nu aru remáné alta decâtu ministerulu de justitia sa caute tóte mijlócele a face cá justiti'a sa fia unu adevératu bunu comunu alu poporulu. Dupa aceeaasi deductiune functiunarii justitiei, cari suntu in stare sa lucre, sa nu mai fia demisi in etatea cea mai buna, pentru cá de-o parte sa nu se causeze lacune in sirurile puteriloru de lucru si de alta parte sa nu se ímpovereze statulu cu pensionari.

Inse, cându vedemu cátu de multu se urméza in tóte ale statulu, o directiune însufletita de alte intentiuni si care tuturor institutiuniloru voiesce sa le puna timbrulu unei scóle pentru de a ínvetiá totu sufletulu din tierile corónei limb'a ungu-resca, atunci si constatárele cele mai flagrante, cum suntu a le dlui G. de Mailatu, ne lasa in in-doiele mari si ne însufla temeri, ca putenti'a lumina de diori va lumina numai cá in pártile polare spre a cadé iérasí in íntunereculu predilectiunei pentru limb'a ungu-resca.

Stándu astfelu lucrurile mai multa lumina vomu asteptá numai in desiertu, pentru-ca puterile cele mai multe si mai bune se voru consumá si mai departe, cá pána acum, pentru unu lucru care nu aduce sporiu in ceea ce aru trebuí sa aduca.

Este tristu, dara adevératu, ca precándu mii de greutáti se indésa, un'a preste alt'a, asup'a patriei nóstre, nu vedemu pre nimenea, din cei cu

puterea in mána, punendu mána spre a le delaturá; vedemu inse sute si mii de ómeni suffándu in foculu unei certe seci filologice — pre comtulu progresulu si alu desvoltárei statulu.

„Nici o fapta fára plata“, dice unu proverbu. Téma ne este ca patri'a va simti adencu odata acestu tempu perdutu, inse fára a avé vre-unu folosu séu mângaiare, precum nu are astadi din opintirile gresite.

o congregatiune comitatense suspendata.

Sabiu in 20 Decembre 1876.

Adi erá sa se tiena aici congregatiunea noului nostru comitatu. Membrii congregatiunei cunoscándu ínsemnata obiecteloru ce avéu se vina in desbatere, alergara din tóte pártile a-si índeplini missiunea loru. Congregatiunea se deschide in modulu índatinatu. Se íncepu desbaterile, inse numai pentru cá sa se suspenda índata din partea d-lui comite supremu, carele cá presiedinte alu congregatiunei se simti motivatu a íncehá siedinti'a, a amáná congregatiunea si a índreptá pre membrii congregatiunei simplu acasa!

Voru crede onor. cetitori, ca cine scie ce sgomote, ce ímparecheri s'au ehiaru tulburári de pace, ordine si linisce, voru fi datu ansa la pasiulu acést'a est'raordinariu in aplicarea constitutiunei nóstre.

Dara inse de tóte acestea nici umbr'a nu s'a ivitu. Din contra ínceputulu siedintiei urmá in cea mai deplina ordine si linisce, dupa cum s'a cam índatinatu ast'a pe la noi si de alte ori. Si negresitu ca in ordine si linisce se continuá si terminá siedinti'a, de nu se suprimá din altu motivu din partea presidiulu. —

Dlu comite supremu Fridericu Wächter a aflatu inse in giurstartea, ca referadele comitetulu permanentu nu au fostu compuse in limb'a statulu, o astfelu de ilegalitate, încátu s'a simtitu índatoratu a nu le admite la discussiune in limbile nestatulu — cea germána si in parte romána — in care fura prezentate. ci a le re-ínapoiá comitetulu cá sa le compuna de nou in limb'a statulu, pána la o alta congregatiune!

Nu scimu care sa fi fostu intentiunea dlui comite supremu cu dispositiunea sea, dispositiune pre cátu se póte de daunósa atátu pentru índeplinirea pracei nóstre constitutionali, carea si altcum amortiesce din di in di, cátu si pentru interesele municipiulu si ale particulariloru ce avéu sa-si afle promovarea loru in congregatiunea suspendata.

Delaturarea vre-unui pericolu provenitoriu dóra pentru statu? Nici decum. Pentru-ca aru fi tristu cându statulu s'aru aflá periclitatu cându cetátienii sei in afacerile loru interne usuéza limbile loru materne, din íntemplantare nerecunoscute de limbi ale statulu. Iéra de alta parte nici pre departe in compunerea referadeloru in limbile usitate pre la noi, nu jace intentiunea de a provocá nici celu mai micu pericolu pentru statu. Despre acést'a credemu ca va fi de ajunsu convinsu ehiaru si dlu comite supremu.

Observarea legéi inca n'a potutu fi íntentiunea dispositiunei acestei'a íngreunatóre pentru toti membrii con-

gregatiunei. Cáci ehiaru aici in patri'a nóstra, unde altcum natiunaltátile nemagiare n'au de a se bucurá de niscari favoruri ale legéi, — pána acum nu esista nici o dispositiune legale carea se demánde membriloru comitetulu a-si compuae referadele sele in limb'a statulu séu sa-i órpesca a nu le compune in limbile acelea ce suntu usitate in municipiu si recunoscute de limbi protocolari. —

Asiá numit'a lege pentru egal'a índreptátre a natiunaltátiloru, in §-lu 2 pretinde numai cá protocóele municipiiloru sa se compua in limb'a statulu, si afara de ast'a si in celelalte limbi primite de limbi protocolari in municipiulu respectivu. Asemenea pretinde §-lu 4 alu acelei'asi legi numai ca scripture ce se substernu regimulu sa fie compuse in limb'a statulu; concediendu inse ehiaru si la acestea cá sa póta fi compuse, afara de in limb'a statulu inca si in celelalte limbi protocolari. —

Anumitu pentru casulu nostru specialu si adeca despre aceea ca in ce limba sa-si compuna atare comitetu séu comissiune esmisa din sinulu congregatiunei referadele sele, nu contine ce e dreptu legea citata nici o dispositiune speciale; inse ehiaru giurstartea ca legea nu contine nici o dispositiune prohibitiua in asta privintia, dovedesce ca cestiunea s'a lasatu la dispositiunea municipiulu respectivu. Cáci dupa ce se scie de comunu, cá íntreaga legea art. XLIV ex 1868 a tíentitu cá sa margínésca limbile nemagiare in aplicarea loru oficiósa; ce mai naturalu decâtu ca unde nu aparu limbile nemagiare prin lege a nu se óprite, sa se póta íntrebuintiá liberu?

Afara de acést'a legea citata in s'a-si dá mána libera municipieloru in privinti'a usuárei limbei in afacerile loru interne, si nu va fi nimenea care sa póta negá, ca referad'a comitetulu alesu de congregatiune nu aru fi o afacere curata interna.

Asemenea dupa ce §-lu 3. alu citatei legi concede fia cáru membru din congregatiune a vorbi in limb'a sea propria, déca e limb'a protocolara, aru fi nelogica presupunerea: ca nu iérta si a scrie in aceeași limba, séu dóra ca unu atare membru si-aru perde dreptulu seu garantatu prin lege, pentru ca fu alesu de membru alu cutáruí comitetu séu comissiune!

In fine si respectulu practicabilitáti, nu numai ca nu rectificá procederea dlui comite supremu observata in congregatiunea acést'a; ci tocmai o condamna cu atát'a mai multu, pentruca aici in representanti'a comitetulu nostru nu numai ca nu se afla nici unu singuru individu alu cáruí'a limba materna aru fi cea protegiata din partea statulu, cea magiara, ci afara de acést'a putemu dice ca íntreaga representanti'a comitetulu cu fórté putiene esceptiuni, nici ca o íntielege, cu atát'a mai putienu scie intr'atát'a limb'a magiara cá sa o póta corectu serie si íntrebuintiá dupa placu.

Dealtmintrea cine aru putea pretinde cu dreptu cuventu, cá fia-care déca voiesce a functioná cá reprezentantu alu municipiulu séu alu cutárei comissiuni séu comitetu, sa ínvetié mai întâiu limb'a statulu? Si nu aru fi óre o scurtare in exercierea dreptulu constitutionalu, cându s'aru pretinde dela cei ce dorescu sa fia membri ai

*) Vedi: „Epistol'a lui Túrr etc.“

representanției, cunoșcerea pre deplină a limbii magiare; o calificativă până acum nepretinsă de lege.

Între giuristările de astăzi nu are nici un scop practic usuarea limbii statului în municipiul nostru. Din contra produce numai pierdere de timp, după ce neinteligându-o majoritatea prevalentă a reprezentanției; ér' scopul convenirei, consultarea, carea presupune neapărat înțelegerea discuțiilor, — prin ea neputându-se ajunge, e neapărat de lipsă ca totu ce s'a spus s'a cetit odată în limbă statului să se repeteze ér' în limbile la noi usitate.

Tempul înse e un factor al vieții practice, ce nu se poate considera cum aru merită, mai cu seama unde ocurgu jertfe gratuite pre altarului patriei.

Românii cu tóte ca noi nu aprobăm indulgența acést'a nemotivată au dovedit că ei singuri știu ținea mai bine contu de giuristările subversante și ca nu sunt jalosi chiaru nici pre limb'a lor, unde vedu că nu se despecteaza cu intenție. Conformu legii aru fi potutu și aru putea ei pretinde, că tóte protocoalele congregațiilor, tóte propunerile și tóte referadele să se facă totu-déun'a și în limb'a româna. Ei înse nu o facura și nu o facu cu cerbicia, pentruca nu-si afla numai într'ast'a garanția pentru esistența lor. Óre înse alti factori actu de mai multa influența și însemnatate sa si-o afle?

„Pest. Ll.“, care deunădi vomá focu și flacară contr'a Rusiei, vine și ne spune acum în articolu seu dela 19 Decembrie ca amicitia Austro-Ungariei cu Rusia este reclamata de interesele monarhiei noastre. Organulu ministeriului de externe se pricepe de minune a întorce mantau'a după ventu si astadi prin un salto mortale se pomenește în taber'a contrariloru soi de ieri alalta ieri, în mijloculu rusofililor, fără de a-si face inșă scrupuli din o asemenea transformare.

Opiniunea publică a Ungariei, dice „Pest. Ll.“, țiene că axioma ca interesele Austro-Ungariei și ale Rusiei în orientu se afla în contrastu, ba într'o luptă activă și ca unu conflictu între ambele puteri e neevitabilu. Ide'a acést'a se justifică la părintia dar' adeverat'a stare a lucrului nu pré corespunde togm'a acestei vederi. De cându esista imperiulu Romanoviloru Rusia care prin situațiunea și tendințele se ni e vecina rivală nu a portatu nici unu resbelu cu Austria. Abstragendu scurt'a perióda de instrainare și indispușetiu unu aceste puteri au avutu relațiuni amicabile, ba au fostu și aliate intime. Acestei alianție multimesce Austria posedarea Galitiei și a Bucovinei și ori cum vomu cugetá despre împărțirea Poloniei nu se potu ignorá avantajele ce le oferu Austriei aceste două provincie fatia de nesuintele rusesci de cari ne-amu spaimentatu atâtu de reu.

Ingrigirile ce impresóra raportulu dintre Austria și Rusia trebuie cautate în suposițiunea, ca Rusia poate sa aibe o influența periculoasă asupra poporațiunii slave din monarhia noastră. Privindu lucrulu mai de aproape va disparé și temerea acést'a că o naluca. Influența rusescă s'aru puté manifestá numai asupra elementelor omogene prin confesiune, aceste înșă suntu putiene în monarhia noastră, celalalte elemente, slavii catolici și protestanți din Austro-Ungaria s'eu se sfiescu de propagand'a ortodocsa a Rusiei s'eu au ajunsu — cum suntu d. e. cehii — la unu gradu de desvoltare materiale și spirituale atâtu de înaltu încátu nu voru sa-si schimbe cultur'a și bunastarea lor cu glori'a indoielnica de a fi suditii țiarului. Asiá dara nici în relațiunile etnografice nu

aru fi temei de ingrigire fatia cu puterea Rusiei și asiá contrastulu întereselor e de a se cautá în cestiunea orientale.

Déca Rusia aru urmări într'adeveru politic'a tradițională dictată de „testamentulu lui Petru alu Mare“, ea aru puté pune pe Austria într'unu pericolu seriosu celu putienu pe óre câtu-va tempu. Constantinopolea ajungându în mânilor unei puteri mari póte se devina usioru o chiaie la domnia universale, cea ce a recunoscutu și genialulu Napoleonu I, dar' noi nu credemu ca Rusia dorește și stăruiesce a avé Constantinopolea. Nu putem negá, în Rusia domnesce o asemenea dorință, înșă ea nu e productulu tempului modernu, ci dată de pe tempurile cându rusii faceau invasiuni de cucerire în imperiulu bizantin, înșă fără succesu. Se pare înșă ca eventualitatea unu atacu reînnoitu mai puternicu asupra imperiului turcescu și asupra Constantinopolei nu e asiá apropiată.

Suntemu de acordu cu acei ce credu ca déca monarhia noastră nu va împiedecá ei va ajutá pe Rusia în stăruințele ei de expansiune, acést'a si va realizá planurile se funeste fără greutate, atunci cestiunea orientale devine pentru noi o cestiune de viață. Chiaru si posibilitatea unu atacu pericolu invita pe ministrulu de externe a fi precautu și prudentu și a nu se lasá amagitu de manifestările de amicitia rusesci, căci la unu asemenea casu aru meritá imputările ce i se facu.

În tempulu din urma s'a veditu ca Turcia nu e asiá slabă și Rusia asiá tare cum se credea și raportulu faptecu de putere între ambii combatanți e de însemnatate esențială. Pâna acum nu esista dar' vre-unu temciu pentru o atitudine ostilă a monarhiei noastre contr'a Rusiei. Din contra interesele monarhiei reclama înșă susținerea amicitiei cu Rusia. Urmările atitudinii siuvaitóre ce a observatu Austria în resbelulu Crimeiei cuprindu o dojenire serioasă pentru ce ministru de externe alu monarhiei noastre. Cum-ca între împregiurările actuali unu politica cu putința și adevărata e aderarea firmă și sinceră la alianța celor trei imperati — acést'a decurge chiaru din caracterulu acestei alianție.

Anglia prin pozițiunea ei teritoriale si póte permite ceva ce statulu celu mai puternicu continentalu nu va puté întreprinde fără a fi pedepsitu. Si togm'a siuvairile Angliei din tempulu ultimu au scadiutu tare valórea alianției ei. Monarhia austro-ungara nu se afla în asemenea pozițiune preferită și de aceea politic'a ei esternalu trebuie să fi neconstantă și siuvaitóre, déca vremu sa nu se periclitaze interesele noastră vitali. Că adversara Rusiei monarhia noastră la totu casulu va avé de lucru cu doi, déca nu cu mai multi contrari fără de a se puté radiemá macaru pe unu amicu încreditu care aru fi garantatu succesulu. Că amica Rusiei monarhia noastră fără de a-si risipi puterile póte luá totu-déun'a pozițiune între factorii principali la deslegarea cestiunii orientale. Si ce n'aru fi potutu obținé că inamicu cu forti'a armelor, póte să cástige că amica fără de jertfa de avere și sânge. Stându astfelu lucrulu, noi nu putem vedé în intimitatea dintre Austro-Ungaria și Rusia vre-o slăbiciune, ci maimultu o cunoșcere adevărata și conscia a întereselor noastre — o politică conscia care și fatia cu eventualitățile viitoriului ne garantéza succesulu.

Sfar'a cea mare care s'a facutu în press'a din Budapesta cu afacearea monitoriului „Maros“, sosindu în

urma diurnalele vieneze, se vede a fi unu siorecelu ridiculu — o gresiela din causa ignoranței unei sentinele. „Pr.“ din Vien'a dice, ca soldatulu serbescu culpabilu, fiindu întrebatu pentru ce a trasu cu pusc'a asupra monitorului, a disu, ca elu a avutu ordinu a strigá de trei ori pasantiloru pre dinaintea fortăreței și asiá a facutu și cu monitorulu; și fiindu ca nu a respunsu ce erá să facă alta, decâtu să traga cu pusc'a. Biroulu telegraficu făcu mare sgomotu pentru acést'a nechibzuială a unu soldatu de rendu, și a nunciata lumei de o deplină satisfaciune. Negresitu, satisfaciune se va fi datu, pentruca în unu casu cá acést'a de-si regretabilu, e usioru a dá satisfaciune. Acum nu mai credemu ca ministeriulu Ristici a demisiunatu din incidentulu acést'a.

O corespondința din Bucuresci cu dat'a 15 Decembrie, publicată în „P. L.“ ni comunica mai multe amănunte despre preparatiunile ce se facu în armat'a româna. Temerile de izbucnirea unu resbelu ce póte luá proporțiuni grave iera inceptu a se spori, cu tóte asigurările de pace ce vinu dela conferințele preliminare din Constantinopole. Cestiunea orientale a aretatú în deosebitele se fase de pâna acum surprinderi varie. Resbelu s'eu pace? Nesiguritatea combinațiilor asupra acestei întrebări silesce pe toti a stá ga'ta.

Nu numai artileria armatei române — dice corespondința mai susu amintită — se va spori câtu mai curendu inca pe diumetate de cum e acum, ci și infanteria. Numerulu regimentelor de infanterie în armat'a teritoriale (numite dorobanți) se va duplicá dela 1 Ianuaru 1877, se voru spori adeva dela 8 la 16.

Fóia oficială de adi publică decretulu domnescu prin care se modifică organizatiunea infanteriei teritoriale. Pre cându din cele 32 districte ale țierei câte patru dá unu regimentu de dorobanți, dela 1 Ianuaru 1877 încolo voru avé sa dea câte două districte unu regimentu, pâna cându — cum dice ministrulu de resbelu în motivarea proiectului seu cătra principele — financiele țierei voru permite că fia-care districtu singuratecu sa dea regimentulu seu de dorobanți. Prin urmare s'au pusu în perspectiva 32 regimente de dorobanți, deocamdata voru fi înșă 16 în loculu celor 8 de pâna acum. Fia care regimentu consisté din 2 bataliuni, fia-care bataliune din 4 companii și fia-care compania din 200 soldati, asiá ca armat'a se sporesce cu 12,800 soldati infanteria. Cele dintâiu 8 regimente de dorobanți se voru recrutá din Romania, cele-lalte 8 din Moldova și anume regimentulu de dorobanți 1 si va avé stățiunea sea în Craiova, alu 2 în Râmniculu Vâlcei, alu 3 în Slatina, alu 4 în Pitesti, alu 5 în Giurgiu, alu 6 în Bucuresci, alu 7 în Ploiesti, alu 8 în Buzeu, alu 9 în Braila, alu 10 în Focsiani, alu 11 în Galati, alu 12 în Berladu, alu 13 în Iassi, alu 14 în Romanu, alu 15 în Piatra și alu 16 în Botosiani.

În dilele cele mai de aproape ministrulu de resbelu va substerne principelui proiectele se pentru denușirea de comandanti, de oficeri de statu maioru și oficeri superiori la regimintele cele noue. Armat'a româna are dara de nou unu avansamentu mare. Pâna acum etatea de medilocu a coloniloru și locotenentiloru superiori se miscá între 30 și 35 ani. Comandantii de regimentu viitori voru fi cum se prevede de 25 pâna 30 ani, fără de a fi miroșatu vre-o dată ierb'a de pusca.

Infintiarea regimentului alu 3 de artileria se cam întârzie ce-va, pentru ca lafetarea tunurilor înaintéza mereu și greu. Ministrulu de resbelu regreta

ca nu s'au togmitu și lafetate la tempulu seu în fabric'a lui Krupp.

Politi'a a arestatu diferiti spioni turcesci și-i țiene prinși.

Din Rusciucu se telegraféza lui „Kelet“ ca Romania a încheiatu o convențiune cu Rusia pentru aprofundarea de torpedi în Dunare. Acești torpedi au si sositu și se aprofundéza pe lini'a între Galati și Rusciucu.

Unu resumatu.

„Unirea democratică“ dela 8 Dec. ne infatiséza situațiunea în orientu în următoarele:

Scirile imbucurătoare, scirile pacifice ce primiramu septamân'a trecuta din Constantinopole au inceptu sa-si piérda efectulu. În cursulu acestoru două serbatori ne-au sositu alte sciri, cari descriu situațiunea totu asiá de nesigura totu asiá de siovaitóre cá mai înainte.

Cu tóte asigurările „Agentiei Havas“ despre bun'a înțelegere între plenipotentii puterilor, cu ocasiunea celor două siedintie preliminare, cu tóte incredințările ei despre apropierea ce s'a efeptuitu între Rusia și Engliter'a, situațiunea nu inclina nici spre pace nici spre resbelu, mai multa decâtu înainte acestoru asigurări.

Pentru cá onor. nostri cetitori sa se póta convinge despre cele ce înaintâmu mai susu, vomu lasá sa urmeze telegramele ce ne-au sositu eri și alalta eri:

Constantinopole, 16 Dec.

Faim'a ce s'a respanditu despre o înțelegere între marchisulu de Salisbury și generalulu Ignatieff în privința ocupatiunii Bulgariei este cu desaversire falsă. În discuțiunile de pâna acum, acést'a cestiune inca nici n'a fostu atinsa.

O alta telegrama din Vien'a dice:

Informatiunile „Agentiei Havas“ despre decursulu conferinției nu inspiră nici cea mai mica încredere, de óre-ce e necontestabilu ca dis'a marire a Muntenegrului cu 12 districte din Ertiegovin'a nici n'a fostu atinsa în conferințele preliminare de pâna acum; totu asiá de putienu a fostu vorb'a de arondarea Serbiei prin miculu Zwornik.

Totu asemenea și o telegrama din Petersburg:

Diuariulu „Herold“ afirma ca tóte scirile despre resolutiunile ce aru fi luatú de já conferinția, relativu la întinderea de teritoriu a principatelor, suntu false. Pâna acum s'a vorbitu numai despre cestiunea de demarcare și s'au ascultatú consuli. Cestiunea garantiilor va formá punctulu din urma alu discuțiilor.

Din tóte acestea se vede ca publiculu a fostu amagitu pentru unu momentu, s'eu ca acum este amagitu. Casulu dintâiu este mai probabilu, déca vomu luá în considerare ca primele sciri despre decursulu conferinției au avutu unu caracteru oficialu, a fostu póte o tendința de a le dá o colorare optimista, pre cându a trebuitu óre-care tempu pentru cá adevăratalu decursu alu conferințelor sa ajunga la urechile celor imparțiali, s'eu, déca astadi nu mai e nimenea imparțialu, atunci la urechile celor interesati în modu contrariu.

Atât'a putemu constatá ca negociațiile între puteri se urméza, și se urméza cu cea mai mare verva. Între Rusia și Engliter'a, cá cele mai interesate, se face o tocmeala, din care fia-care aru voi sa scóta câtu se va putea mai multu. Este întrebarea: ca cine va lasá din tocmeala, s'eu ca voru lasá și un'a și alt'a și astfelu se voru apropiá de unu pretiu defi-

nitiv? „Agenti'a Havas“ ne asigură despre casul din urma. Scirile mai recente ne spun că „Agenti'a Havas“ s'a prea-grăbit cu vestile imbucurătoare.

Russi'a n'a parasitu inea intențiunea unei ocupațiuni. Turci'a se opune la ori-re felu de ocupațiune. In mijlocul acestor invalmasieli, pe tota diu'a se ivesce câte o idea nouă, care voiesce sa dea o soluțiune definitivă cestiunei orientului.

Primo. Ide'a organizării unei politii europene in provinciile rescutate, pentru supraveghierea indeplinirii reformelor. Acésta idea emisa de diariulu „Times“ nu prea e practica. Mai întâiu nu esista mare deosebire de forma între o „politia straina armata“ si între „trupe straine pentru mantinerea ordinii si asigurarea indeplinirii reformelor“. Si apoi trebuie sa considerăm ca fatia cu poporatiunea mahomedana armata, acésta politia aru trebui sa aiba marimea unei armate, de ore-ce se scie ca musulmanulu mai curesc móre decâtu sa se lase a fi desarmatu. Si alu treilea este greutatea organizării unei asemenea politii. Cum intielege „Times“ esecutarea acestui planu? Sa tramita ore fia-care statul europen o suma de policisti si de gendarmi in Bulgari'a? Dar' Europ'a civilisata totu mai posedă inca forte mu'ti misiei si pungasi, care de siguru nu se voru invoi sa stea cu mânilor in sinu, pâna la rein tórcerea custodiloror siguritatii publice.

Apoi aru trebui sa se infintieze o academia la care policistii destinati pentru Bulgari'a sa-si póta insusi cunosctiunile necesare de limbi; căci afara de turcesce si bulgaresce, voru trebui sa mai scie si nemtieste, italiene si rusesce, cá sa se póta intielege atátu cu poporul cátu si între ei insisi. Pâna cându domni policisti voru deveni nisce limbisti asiá de mari; o simpla ocupațiune militara, care nu cere atát'a vorba, remâne in totu casulu si mai eficace.

Secundo. Ide'a ocupațiunii de Russi'a si Austri'a.

Eata ce telegrama primimu in privinti'a acésta:

Parisu, 16 Decembre.

„La France“ publica o comunicare despre unu tratatu definitiv ce s'aru fi incheiatu între Russi'a si Austri'a, pentru ocuparea Bulgariei, Erzegovinei si Bosniei. Duminec'a trecuta acestu tratatu a fostu comunicatu prin Karolyi principelui Bismark, care a informatu indata pe Odo Russell despre esistenti'a lui.

Tertio. Ide'a unei ocupațiuni colective, in privinti'a cărei'a avem dinaintea nóstra o alta telegrama:

Petersburg, 17 Decembre.

Se comunica in modu oficiosu ca Russi'a consimte in principiu la o ocupațiune colectiva a Turciei de cátra puterile neutrale. O intielegere definitiva in privinti'a acésta e sigura, indata ce puterile voru fi luatú o decisiune asup'ra procedării ce voru avé sa urmeze la casulu unei impotriviri din partea Turciei. Propunerile Russiei suntu astfelu formulate, ca Engliet'a sa ocupe Dardanelele, Romani'a si cu Russi'a sa ocupe Bulgari'a, Austri'a sa ocupe Bosni'a si Erzegovin'a, ier' Itali'a Epirulu si Tesali'a. Este de lipsa cá acestu proiectu sa fia discutatu in actual'a conferinti'a preliminară.

Acésta idee séu propunere, care este si cea mai próspeta, se pare a nu fi decâtu primulu actu alu dramei intitulata „Impartirea Turciei.“

Afara de aceste trei idei, mai suntu inca si altele între care cea din capulu loculu, adeca ocuparea Bulgariei numai de trupele rusesce, si apoi cea de septamân'a trecuta, ocuparea Bulgariei de cátra armat'a Romaniei. — Fierese ca din tóte aceste propuneri numai un'a se va adoptá si ierasi se póte cá tóte se fia respinse si sa se formuleze un'a noua. In urm'a urmelor totu mai remâne consimțirea Turciei, care dupa câte se vedu nu vo-

iesce sa pérda nimicu din suveranitate ei.

In fine, trebuie sa mai semnalăm unu faptu care dovedesce estensivitate espressionilor diplomatice. — Este vorb'a de a neutralisá Romani'a, astfelu cá Russi'a sa respecte acésta neutralitate, si cu tóte acestea trupele rusesce sa tréca de-a lungulu Romaniei, fâra cá prin acésta sa atinga resiedinti'a guvernului. Spre acestu sfersitu, Romani'a se va impartí in o zona neutrala si un'a ne-neutrala. Hotarulu între aceste dóue zone va incepe la graniti'a rusésca si va tiené mai pâna la capulu liniei drumului de feru, adeca dela Ungheni preste Iassi, Romanu. Ploiesci, Chitil'a, Pitesti, Slatin'a si Craiov'a. Dela Craiov'a acésta zona va merge pâna la Dunare, la Calafatu. Asemenea si bucat'a de drumu dela Craiov'a, Turnulu Severinu, Verciorov'a se va considerá cá zona ne-neutrala si va stá la dispositiunea armatei rusesce.

Acestu planu de neutralizare a fostu publicatu mai întâiu de „Gazet'a Generala“ in form'a unei corespondinție din Bucuresti.

Cetimu in „Tr. C.“ unu articulu saratu de interesu eclesiasticu, pe care lu reproducemu pentruca tratéza lucruri cari va fi bine sa fia cunoscute si la noi. Eata articulu:

Vendiarea bisericeii.

A isbutitu d. Rosetto Bratianu cu tóte reformele, cu tóte imbunatatirile, si acum a ajunsu la biserica, adeca sa derime si biserica, precum a derimatu tóte celelalte in statu.

Vistiariulu actualu a gâsítu mâna bogata spre exploatare in folosulu vistiariiei, la sustinerea budgetului.

Eata ce cetimu in jurnalulu „Românulu“ din 24 Novembre incetatu:

„Statulu, care secularisându averile monastiresci, a facutu din acele lucruri ale clerului averi comune, nu póte, credemu, cá sa se constituie pentru eternitate cá intretienatoriu scrupulosu de cátu alu acelor edificii, pre cari elu le póte utilisá pentru asiediaminte ce elu insusi a creatu si cari suntu inscrie in budgetele sele. Cátu despre celelalte locasie risipite prin localitati, unde statulu n'are interese imediate, si cari suntu forte numeroase prin judecie, s'aru conveni cá comunele si autoritatile judeciane sa iá asupra-le sarcin'a de a le reformá si a le intretiené, déca cu adeveru se fia in stare de a fi intrebuintate pentru unu usu practic. Suntu chiaru printre densele unele, cari dupa dispositiuni speciale, s'aru puté trece in posesiunea séu in exploatarea unor particulari, cari le aru utilisá cá asiediaminte industriale.

„O dispositiune legislativa aru trebui cátu mai curându si pâna cându inca asemenea edificii se mai pastréza in stare reparabile, sa vina a reduce numerulu cladirilor religioase, cari voru remâne in serviciulu si in sarcin'a administratiunei centrale, séu cá cladiru de utilitate publica, séu chiaru si cá monumente istorice.

„Formându astfelu dóue grupe bine specificate, de cari va avé statulu a ingrigi cu bugetulu seu, tóte celelalte aru trebui cedate definitivu comunelor si judetielor, pentru cá densele sa póte sarcin'a lor, séu chiaru si particularilor cari aru voi a le utilisá in modu profitabilu pentru tíera.

„Bugetulu statulu, o scimu cu totii, este acum abiá in stare a intempiná cele mai neapérate trebuintie publice, nu este nici dreptu nici nationalu, nici patrioticu, de a-i cere cá sa-si risipéca cea mai mica parte din elu in cheltuele intemeiate „numai pe satisfacerea unor susceptibilitati cu totul locale.“

La cea dintâiu venire a sea in ministeriu a nascocitu vendiarea mosieloror monastiresci, fâra sa tiena socotela macaru ca aceste mosii, daruite

pomana bisericeii, suntu obligate de legea rurale sa improprietaréca pe insuratiei si pe cei remasi neproprietari din caus'a strimtorii locurilor, cându s'au improprietaritu de marele Cuz'a-Voda unu milionu de plugari români; fâra sa se gândésca ca, aceste mosii, ale domniei si ale bisericeii, suntu datóre, si moralicesce si prin lege, sa primésca in sinulu lor pe nenorociti remasi iloti si jafu rapacitati nesatiiloror arendasi, cari cumpera ómeni-machine la mezatu, fâra nici o conditiune, fâra nici o obligatiune de conservare.

Astfelu patriotulu filantropu, democratu pâna la turbare, puse întâiu in vendiarea mosiele bisericeii si acum, cu a dóua ivire a lui la putere, pune in vendiarea bisericile chiaru!

Si Metropolitii si Episcopii tacu, tacu de frica póte cá sa nu-i radia Rosetto-Bratianu si pre ei si sa-i imbrace nemtiesce, precum vediarâmú câte-va modeluri prin fotografia.

Bine; tace totu clirosulu, tóta tagm'a preotiesca si calugarésca; dara crestini români tacu si ei la acésta batjocura fâra de lege, la propunerea de derimare a monastirilor si a bisericilor, la vendiarea lor hangiiilor si cárcimariilor spre a prefaca altarele in cabinetu pornostasiilor!

Nu se scandaliséza nimenea de aceste blasteme pre cari le insirue Rosetto-Bratianu in jurnalulu seu particularu „Romanulu“, pentru cá sa cerce pulsulu religiosu românu, cându 'lu atinge, cându 'lu impunge in ceea ce a avutu elu totu-déun'a mai simtitoriu si mai sacru, biserica si religiunea parintiloror sei?

Isbuti-va Mephistopheles, care are spaima de cruce, sa sfarme crucea in mân'a preotulu si pre elu sa-lu imbrace nemtiesce?!

Va isbuti! pentru ca jidovulu a isbutitu sa faca pre Rosetto-Bratianu stapanitoriu preste tóta tíer'a românesca.

Eata cá simtiementu, cá credinti'a religioasa.

Sa vedemu acum cá justitia judecatorésca, cá slaba umbra de respectare a ctitorilor, a vointiei lor din urma, despartindu unii câte o parte din averea agonisita de densii si altii facendu tóte economiele pentru cá se o conserve intréga de veci parte a sufletulu lor, spre pomenirea numelu lor pe pomelniculu din altariu, si cându iese preotulu cu sântele daruri in mijloculu bisericeii, radicata si dotata de veci din sudórea lor propria. S'au secularisatu întâiu monastirile neinchinate. Dara li s'au lasatu mosiele vetre din cari sa se póta intretiené candel'a nestinsa si preotulu efemeru alu bisericeii.

S'au luatú monastirile dise inchinate padiendu-se acele'si regule.

S'au luatú dupa acésta si monastirile brancovenesce, cari erau intretinute cu splendóre si pre lángă cari se alinau durerile, se usiorau greutatile si se implineau lipsele a mii de ómeni necesitosi.

Cuventulu temeiu, in puterea căru'i'a s'au secularisatu tóte aceste monastiri, tóte aceste asiediaminte religioase si filantropice, a fostu abusulu, ca egumenii nu indeplineau cele asiediate prin documentele ctitorilor si ca imensele prisóse cari remanu preste indeplinirea celor consacrate prin testamente, in locu sa le chiertuiesca egumenii si episcopii spre placerile lor in parte, sa se adune in vistiaria spre a se intrebuintia la alte lucruri folositoare tíerei acelor buni crestini, români repausati.

Cátu-va tempu se urmá astfelu, si tóte bisericile monastiriloror erau in picióre, chinoviele si schiturile erau respectate si reparatiuni se faceau tuturoror monumenteloror pioase.

Cu tóta facerea de budgetu in sa, lucrulu s'a totu tunsu de tóte părțile vetrele s'au luatú, subventiunile s'au scurtatu pâna n'au mai ramas, calu-

garii si calugaritiile betrane, ne mai sciindu alta meseria de cátu a aprinde candel'a si a rugá pre Dumnezeu, s'au asverlitu pre ulitie fâra mila din acele locasii ale milei: lefile metropolitilor si ale episcopiloror s'au totu taiatu, încátu casele episcopiloror din Romani'a, cari erau falnice si deschise oricărui calatoriu, s'au redus, incungiarându-se din di in di de mai mari ruine, pâna ce au ajunsu constrinse in mice apartamente de câte dóue trei camere in mijloculu ruinelor, plouându intr'ensele; seracimele intiesatu insirata pre la trecerea episcopulu nu se mai vede si episcopulu abiá se mai tiene cu o lefsióra care abiá i ajunge, póte, spre a avé dóue talere la méss'a lui, intinsa pentru toti alte-dâti.

Nu blastemati, trecatori pe la Brancoveni, nu blastemati déca calcati pre ruinele acelor splendide palate, radicate de brancoveni pentru omenire, de unde se reversau bunetatile si caritatea preste toti cei cari o priméu pe facia si pentru cei cari o primeau pre ascunsu; nu blastemati, déca, sub cupólele acelea, unde se inaltiau cu splendóre serviciile divine, sbóra astadi ciovlic'a, liliaculu, cuibéza ciórele si rondunelele; nu blastemati cei cari aveati asiluri si invetiatura pentru fi si ficele vóstre in scólele brancovenesce, impartite preste tóta tíer'a; nu blastemati, căci faceti unu pecatu... Blastemulu vostru póte sa cadia si preste celu ce scrie aci si vin'a lui nu póte fi decâtu o amagire, cá atátu vointi'a piósiloror repausati se va esecutá mai bine, cátu si prisosulu va remâne statulu pentru necesitatile sele; nu blastemati, căci cainti'a lui profunda i-a ispasitu pecatulu, ori-cátu de negru.

S'a derimatu, s'a risipitu, s'a prapaditu cas'a brancovenésca, marele otelu alu caritatiiei si alu invetiaturei, cu sucursalele lui de prin tóte județiile tíerei. Acésta derimare a trebuitu sa traga dupa dens'a tóte derimările slaviteloror monumente ale boieriloror tíerei, dela Brancovanu pâna la Negru-voda.

Se iau acum din mân'a ctitorilor si spitalulu celu mare brancovenescu si dómn'a-Balasi'a, singurele vestigie remase din pietatea celei mai mari case care a esistatu vre-odata in Romani'a.

Nu este asiá, domnule Rosetto-Bratianu, ca spitalulu acésta aru fi bunu de croitoria de haine nemtiesce pentru preoti si biserica acésta buna de fabrica de bere?

Celu ce crede ca ecsagerâmú lucrulu in pietatea nóstra patriotica si in amorulu nostru pentru monumentele nóstre antice, cetésca revist'a diurnalulu „Romanulu“ de Mercuri, 24 Novembre 1876 din care reproducem pasagiile de mai sus; véda si costumele cele nóue ale clerulu românulu care de acum inainte negresitu voru fi preotii statuei „Ratiunea“ si statuei „Veritatea“, instalate pré curendu in metropoli'a tíerei de cátra acesti gemeni, cari acum se vede ca se imbraca si cu rolurile lui Hebert si lui Chaumette, ai epocii de ferice din Franci'a.

Reformatori cei mari nu potu sa se marginésca numai la cele politice, economice, sociali, bas'a tutor'a fiindu religiunea.

Religiunea dara trebuie reformata pentru cá cele cladite in societatea umana sa póta avé o basa.

Scóteti icónele si pe santulu Dumitru din mitropolia, remasitie din lumea vechia, si radicati in mitropoli'a tíerei, precum odata in Notre Dame de Parisu, statu'a „La Raison“ si statu'a „La Verité“, consacrându-se pontifu la un'a Rosetti si la cea-lalta Bratianu.

Chaumette si Hebert suntu gâsiti, statu'a „La Raison“ este radicata, cultulu si jocurile ei suntu instituite, si chiaru manzel'a Mayllard, incaltata cu cothurni teatrali, coifata cu coifulu phrighianu, cu corpulu in-

tr'o tunica diafana si preste totu o clamida flotanta albastra cá ceriulu; chiaru mamzel'a Mayllard e gat'a sa apara representandu in carne si in piele pre insa'si D-diea si cantandu i de o parte Chaumette Carmaniol'a si de partea cea-l-alta Hebert marseillesa pentru ca patriotismulu sa fia amestecat in religiunea statului, pentru cá fét'a representandu Ratiunea se implânte voluptatea si placerea cá dogme.

Astfelu in tempulu maririi conventiunii vené cultulu ratiunii pipaite sa gonésca culturile invecchite ale fabulei, a cărei intronare parni o celebrasera printr'o epopea realisându idealulu.

Ce are sa faca fabul'a religie cu fericirea rationata! Racine fiulu idealiséza materi'a; noi materialisámu ide'a! — C. B.

Sabiu, in 7 Decembre 1876.

Diu'a de 30 Novembre a. c. a fostu o adeverata festivitate pentru junimea studiósá dela institutulu „Andreiánu“. Ide'a de a glorificá memori'a celoru defuncti este innascuta in internulu naturei omenesci.

Cu multu mai innascuta inse trebuie sa fia fatia de acela, care transmisu de provedinti'a divina spre a ne face demni de numele strabuniloru nostri, a pune base vietiei constitutionale, a ne scóte din labirintulu in care ne aflámu, si a ne redá libertatea, acestu daru divin, care e innascutu fia-cáruí natu, si pre care vitregitatea tempuriloru románulu numai venirea marelui nostru Apostolu „Andreiú“ i l'a oferitu.

Principiele cele salutarie ale acestui Moisa alu nostru sunt si voru fi foculu care sa ne incaldíesca pâna va mai fi un'a scántea de viétia in noi. Basata pre aceste principie de adeveru „Societatea de lectura Andreiú Siagu'a“, adi in frunte cu respectivulu ei conducatoriu dlu Ioanu Popescu, falnica de numele acelu'a cáruí'a concentrarea statului de cultura pre care ne aflámu, in mare parte avemu de a-i o multiamí — a arangiati in preser'a dilei epocale a marelui „Andreiú“ o festivitate literaria. Societatea nóstra conscia ca bibliotec'a este depositulu desvoltárei inteligintiei omenesci, este istori'a propasirei spiritului omenescu pre cale intelectualá ca in ea sunt depusi tesaurii cei mai pretiosi, ca adoratorii progresului sa se adepde din fontánile inexhaustibile; ale inventiosei minti omenesci, a destinatu venitululu curatu alu acelei festivitáti pe sém'a bibliotecei. —

De aceea subscriisii in numele societatei vinu a aduce acelor p. t. domni mariuimosi, cari au binevoitu a depune obolulu loru spre realisarea scopului la care tindemu un'a:

Multiamita publica:

Ilustr. Sea dlu Vicariu gen. Nicolau Pope'a 5 fl. Il. Sea dlu consiliariu gov. pens. Elia Macelariu 5 fl. Il. Sea dlu cons. aul. pens. Iacobu Bolog'a 1 fl. Rev. Sea dlu dir. sem. Ioane Hanni'a 10 fl. Rev. Sea dlu prof. Ioane Popescu 10 fl. Rev. Sea dlu prof. Ilarionu Puscariu 7 fl.

Domni Dem. Comsi'a prof. 10 fl. Dr. D. Barcianu 7 fl. Gregoriu Mateiu 5 fl. Ales. Lebu 5 fl. Const. Stezariu 3 fl. Lazaru Piposiu Zlatn'a 3 fl. Dion. Chendi 3 fl. Dn'a König 5 fl. N. Cristea 3 fl. Dn'a Racuciu 1 fl. Dn'a Mateiu 1 fl.

D-nii: Ioanu Candrea 2 fl.; Moise Tom'a 2 fl.; Ant. Bechnitiu sen. 2 fl.; Petru Hodrea 2 fl.; Petru Rosc'a 1 fl.; Moise Lazaru 1 fl.; Nicolau Fratesiu 1 fl.; Dr. Mog'a 1 fl.; Basiliu Petri 1 fl.; Ioanu Tecóntia 1 fl.; Iacobu Bacea 1 fl.; Verindénu 1 fl.; Petra Petrescu 1 fl.; Ioanu Pop'a 1 fl.; Antonu Vasilichi 1 fl.; Pop'a Radu Aronu 1 fl.; Efremu Popu 1 fl.; Petricu 1 fl.; Ioanu Popu

concp. 1 fl.; Dr. Olariu 1 fl.; Eugenu Brote 1 fl.; Petru Petroviciu 30 cr. Tr.... 60 cr.; A.... A... 50 cr.; R... A... 30 cr.; B. O. 10 cr.; de unde se vede ca societatea au avutu unu venitu de 111 fl. v. a. din cari detragându-se spesele de 29 fl. v. a. remâne in bani unu venitu curatu de 82 fl. v. a.

Nu mai putienu a contribuitu dlu Dr. Iosifu Hodosiu la inmultirea bibliotecei nóstre donându cu ocaziunea acést'a 20 bucáti de cárti fórte pretiósé, intre cari si Dictionariulu societátiéi academice din Bucuresci. De asemenea dlu asessoru Zachari'a Boiu, conducatoriulu societ. Ioane Popescu si subpretorele Ioane Cretiu.

Ve asigurámu dloru contribuenti si donatori, ca precum d-vóstra a-ti aretatu sentimentele binevoitóre fatia de inaintarea si prosperarea nóstra culturalá, asiá si noi vomu scí intrebuintiá talantulu incredintiatiu ingrigirei nóstre.

Ioane Nicolá,
pres. com. arang.

Nicolau I v a n u,
ref. com. arang.

Varietáti.

* * „Scól'a Romána“, fóia pedagogica si didactica pentru interesele instituteloru de cultura si ale organeloru acestor'a, edata si redactata de Ioanu Candrea si Basiliu Petri in Sabiu, invita la prenumeratiune pe anulu urmatoriu 1877. „Scól'a Romána va continuá a esi cá in anulu espiratu odata pe septamána, Vinerea, in formatulu si cu pretiulu de mai inainte, si adeca pentru Austro-Ungari'a pe anulu intregu 5 fl., pe o jumetate 2 fl. 50 cr.; pentru Romani'a 16 franci pe anu inclusive porto. La dorinti'a si pentru starea materialá a multoru invetiatori redactiunea a primitu, cá pretiulu fóiei sa se póta respunde si in 4 rate cuartale a 1 fl. 25 cr.; in schimbu pentru acestu favoru prenumeratiunile sunt obligatórie pentru anulu intregu. Dela 10 esemplarie unulu se dá rabatu. Abonamentele sa se faca de tempuriu si celu multu pâna la 1 Ianuariu 1877 in Sabiu (Hermannstadt, Nagy-Szeben).

* *Organisarea comuneloru rurali* estrasu din art. de lege XVIII 1871 si V din 1876 de dlu I. Cretiu, pretiulu 15 cr. se recomanda tuturoru compatriotiloru dela tíera, cá o carte folosítóre.

Locu deschis.

Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romána si cultur'a poporului román.

Are comitetulu centralu din Sibiu cunoscentia, ca comitetulu despartimentului III (Sibiu) nu s'a mai convocatu din Iulie a. c. va se dica de si a se luni de dile?

Are mai departe cunoscentia ca in 3 Decembre a. c. mai multi membri ai comitetului despartimentului au provocatu in „Tel. Rom.“ deadreptulu pre d. Ioanu Hanni'a, cáruí'a s'a incredintiatu conducerea despartimentului, a conchiemá siedinti'a si pâna astadi totusi n'á urmatu nici o conchiemare?

Si déca are, voiesce comitetulu centralu a luá dispositiile necesarie pentru delaturarea acestei anomalii, daunósá scopuriloru asociatiunei?

Mai multi membrii ai comitetului despartimentului III.

Sciri telegrafice.

Budapest'a 20 Decembre. Esplosiunea de granate in turnulu monitoriului „Maros“ care se aflá dimaintea Belgradului a vulneratu doispradiece ómeni de pe monitoriu. Serbi'a ofera pentru tragerea asup'r'a principelui Wrede deplina satisfactiune. Ministeriulu serbescu a

demissionatu. Marinovici este insareinatu cu componerea noului cabinetu.

Belgradu 20 Decembre. Principele Milanu a primitu demissionu cabinetului Ristfci. Ministrii remanu in oficiu pâna la crearea noului cabinetu. Oficiós'a „Gazeta serbesca“ infatisieza dreptu causa a demissionarei tristulu evenimentu de eri intre sentinel'a serbesca si monitoriulu austro-ungurescu.

Cetinje 20 Decembre. Principele Nicolau a eliberatu pe captivulu Osman pasi'a la diu'a sea (a principelui) onomastica.

Constantinopole 20 Decembre. Mithad pasi'a fu denumitu mare veziru. Conferinti'a se deschide sambata.

Petersburg 20 Decembre. Generalulu Cernaieff remane in Russi'a. In Volhint'a si Poloni'a s'au facutu arestári.

Vien'a 21 Decembre. „Wiener Abendpost“ publica testualu not'a principelui Wrede consulu, gen. austro-ungurescu indreptata cátra ministrulu Ristici in afacerea Radetzky. „W. abp.“ adauge: Tocm'a candu, dupa dobandit'a satisfactiune din partea Serbiei, monitorele dunarene feru in pornire dela postulu loru dinaintea Belgradului, s'a intemplatú nou'a afacere cu monitorulu „Maros“. Principele Wrede a primitu dejá instructiunile necesarie spre a obtiené deplina satisfactiune pentru flamar'a austro-unguresca.

„Presse“ spune: Representantulu serbescu din Vien'a Zuchici este chieamatu la Belgradu spre a primí cabinetulu si a si plecatu.

Belgradu 21 Decembre. Principele Milanu, indata dupa ce a avutu cunoscentia de intemplearea pre monitoriulu „Maros“ a chieamatu pre cons. gen. austro-ung. principele Wrede la sine spre a-si esprimá, personalu, parerea sea de reu.

Unu comunicatu de eri alu foiei oficiale serbesci constata ca principele Milanu a primitu demissionu ministeriului.

Constantinopole 21 Decembre. Ignatieff notificá eri portiei, ca plenipotentiarii suntú gat'a a incepe conferinti'a si a invitatú pre porta a designá diu'a intrunirei conferintiei.

Constantinopole 21 Decembre. Denumirea lui Mithad pasi'a mare veziru se privece de unu simptomu de resbelu. Sultanolu, se dice, ca voiesce sa parasésca Constantinopolea.

Petersburg 21 Decembre. Inaintea bisericei Kasan a fostu o demonstratiune ostil'a guvernului.

Belgradu 22 Decembre. Afacerea pentru tragerea asup'r'a monitorului „Maros“ este impacata. Serbi'a a datú satisfactiune deplina.

Berlinu 22 Decembre. Reichstagulu nemtiescu l'a inchisu imperatulu cu unu discursu de tron. Acest'a speréza ca deslegarea incurcaturiloru orientale se va face fára de restringerea raporturiloru pacifice intre puterile immediatu partasie.

Petersburg 22 Decembre. Politi'a din Moscu'a a descoperitu o societate secreta, carea voiá fundarea unei republici sociale. — O depesia circulara din Belgiu depreca ocupatiunea Bulgariei cu trupe belgiane.

Londonu 22 Decembre. „Morning Post.“ spune: Conferinti'a prealabila s'a intielesu asup'r'a proiectului comisiunei europene ce are sa se constitué spre a privighiá reformele in Bulgari'a. Comisiunei sa i se dea o escorta militaria din 6000 belgiani. (Salisbury a aderatu la intielesulu acest'a numai pentru evitarea resbelului, care s'aru fi escatu numai decátu. De ciderea portiei se ascépta pe 25 Decembre.

Burs'a de Vien'a.

Din 11/23 Decembre 1876.

Metalicele 5%	60 30
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	66 30
Imprumutulu de statu din 1860	109 50
Actiuni de banca	818 —
Actiuni de creditu	134 10

Obligatiuni de desdaunare Unguresci	125 70
„ „ „ Temisioreno	73 50
„ „ „ Ardelenesci	71 —
„ „ „ Croato-slavone	71 75
London	84 50
Argintu	114 50
Galbinu	5 95
Napoleonu d'auru (poli)	10 04
Valut'a nóua imperiale germána	61 90

Concursu.

Pentru vacant'a parochia de clasa III din comun'a Hundrubechiu, protopresbiteratulu Nocrichiú-Cincu-mare se escrie prin acést'a concursu pâna la 27 Decembre 1876.

Emolumentele suntú:

1. Venitululu de pe portiunea canonica statatóre din 8 jugere, pamentu de aratura si de fenatiu.
2. Dela 47 familii románi câte un'a ferdela de cucuruze si dela 18 familii neorustici câte o jumetate ferdela, la olalte 56 ferdele.
3. Dela 18 familii neorustici câte un'a di de lucru a 40 cr.
4. Venitele stolare statorite de sinodulu protopresbiterale.
5. Câte un'a di de claca, obiceiuite cu carulu séu cu palmele, care impreuna dau unu venitu de 287 fl. 50 cr. v. a.

Pentru restulu la sum'a receruta de a III clasa deocamdata se afléza comun'a bisericésca a Noustatu cu unu salariu anualu minisnum 130 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au a-si asterne petitiunile loru instruite in sensulu statutului organicu, la subscribulu pâna la terminulu indicatu.

Nocrichiú in 6 Decembre 1876.

In contielegere cu ambele comitete parochiale
Gregoriu Maieru
Adm. ppresbiterale.

(3—3)

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clas'a a III Daisiór'a din ppresbiteratulu Palosiului, se escrie concursu pâna in 27 Decemb. a. c.

Emolumentele suntú: dela 190 familii câte un'a ferdela de bucate cu grauntiulu, câte 1/2 ferdela dela 20 familii neorustice, folosirea unei araturi de 400□^o si a dóue cimenterii, vechiu si nou, dóue cara lemne din padurea comunala, un'a septamána gunoiu dela stân'a acesteia, tacele stolari usitate dela 890 suffete, cari tóte impreuna cu accidentiele indatinate dau sum'a de 502 fl. v. a.

Doritorii de a conurge la acést'a parochia au a-si substerne concursele loru instruite in sensulu prescrieloru legali, pâna la terminulu susu aretatu, subscribulu.

Palosiu 18 Novembre 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Oficiulu ppresbiterale gr. or. alu Palosiului.

Teofilu Gheaj'a m. p.
adm. prot.

(3—3)

EDICTU.

Bucur'a nascuta Davidu Leuca, maritata dupa Ioanu Nicolau Popu, din Berivoii-mari, comitatulu Fagarasiului; carea de mai multu tempu au parasitu pre numitululu ei barbatu, si astadi nu se scie locul aflárei ei; se citéza a se infatisiá la subsemnatulu foru matrimonialu in terminu de unu anu, cáci la din contra procesulu divortialu intentatu asup'r'a ei se va pertractá, si decide si in absentia ei.

Fagarasiu, 1 Octobré 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tractului Fagarasiului I.
Petru Popescu,
protopopu.

2—3